

A Fővárosi Ítéltábla az Adamkó Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) felperesnek a dr. Titkos Károly ügyvéd által képviselt Magyar Közút Nonprofit Zrt.(1024 Budapest, Fényes Elek u. 7-13.) I. rendű, a dr. Somlai Adrienn jogtanácsos által képviselt Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (1134 Budapest, Váci út 45.) II. rendű, a dr. Krezinger György jogtanácsos által képviselt Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (1024 Budapest, Lövőház u. 39.) III. rendű, valamint a dr. Szénási Ügyvédi Iroda által képviselt Magyar Állam IV. rendű alperesek ellen kártérítés iránt indult perében a Balassagyarmati Törvényszék 2012. október 18. napján kelt 9.P.20.238/2010/90. számú ítélete ellen a felperes részéről 97. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperest összesen 900.000 (azaz kilencszázezer) Ft kereseti illeték megfizetésére kötelezi. Egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.-III. rendű alpereseknek személyenként 100.000 (azaz százezer) Ft jogtanácsosi, a IV. rendű alperesnek 80.000 (azaz nyolcvanezer) Ft + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 2.500.000 (azaz kétmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

I.rendű felperes és jogelődje, a másodfokú eljárás alatt elhunyt II.rendű felperes neve, korábbi II. rendű felperes keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket egyetemlegesen 16.000.000 -16.000.000 Ft kártérítés megfizetésére a Ptk. 100. §-a és 339. §-ának (1) bekezdése alapján. Tényként adták elő, hogy az 1/2-1/2 arányú közös tulajdonukban álló ingatlanban a közvetlen közelében megépített körforgalmi csomópont által kialakult veszélyhelyzet miatt a fenti összegű kár keletkezett. Hivatkoztak Szegő János szakértői véleményére. Kifejtették, hogy az alperesek nem kellő körültekintéssel terveztették, építették, illetőleg tartják fenn az utat és a csomópontot. A károkozó cselekményük nem különíthető el egymástól, különös tekintettel arra, hogy mindegyikük ugyanazt a személyt, a Magyar Államot takarja, aki az út tulajdonosa, míg a többi alperes vagyonkezelői, építetői, üzemeltetői és beruházói minősége okán tartozik felelősséggel.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Egybehangzóan hivatkoztak arra, hogy a felperes nem bizonyította a szükségtelen zavarás bekövetkeztét, a körforgalom balesetveszélyességét, a felróható magatartásokat, a kártérítési felelősség mértékét, a kár nagyságát, az okozati összefüggést, illetőleg az ingatlan lakófunkcióra való alkalmatlanságát.

Az I. rendű alperes kifejtette, hogy az útnak nem tulajdonosa, nem a tulajdonosi jogkör gyakorlója és nem is használója a közútnak. Utalt a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényre (továbbiakban: Kkt.) és az 5/2010. (II.16.) KHEM rendelet, valamint a 6/1998. (III.14.) KHVM rendelet szabályaira. Előadta, hogy a körforgalom építését a III. rendű alperes kezdte és a II. rendű alperes fejezte be. A III. rendű alperessel meghatározott kezelői feladatok ellátására kötött közhasznú vállalkozási szerződést. Az ennek alapján elvégzett feladatai nincsenek összefüggésben a felpereseket esetlegesen ért kárral. Azért sem lehet felelősségre vonni, hogy a beruházás lebonyolításában megbízott bonyolítóként részt vett, mert a Ptk-nak a megbízásra vonatkozó 473-783. §-ában foglaltak szerint, figyelemmel a Ptk. 219. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra is a cselekménye által a megbízó válik jogosulttá és kötelezetté. Kifejtette, hogy a II. rendű alperes a felperes 2004. szeptember 28-án tett írásbeli nyilatkozatában foglaltakat megvizsgálta és a kifogásokra részletesen válaszolt. A felperes volt továbbá az, aki az eredeti terv szerinti, a Beszterce lakótelep felé vezető bekötő útról kialakítandó kocsibehajtó kiépítéséhez nem járult hozzá, vagyis vállalta a beruházás által teremtett új helyzet adottságait. Szegő János szakvéleménye az ítékezés alapjául nem szolgálhat, mert a körforgalomhoz vezető út sajátosságait nem vizsgálta, csupán a körforgalom lejtését értékelte. Megállapítható ugyanakkor, hogy a 2112. számú úton Salgótarján irányából haladva két kanyar után egy 2 %-os emelkedő következik, miközben az út átmegy a vasúti híd alatt, és így csatlakozik a körforgalomba. Aki nem tartja be a táblával jelzett 30 km/h-s sebességhatárt, el sem juthat a csomópontig. Szabó József szakértő ezt a helyzetet értékelve állapította meg, hogy a körforgalomból nem keletkezik többlet-veszélyhelyzet a felperesek vonatkozásában. A per megindítását követően végzett forgalomszámlálás még azt is alátámasztotta, hogy az ingatlan lényegesen tehermentesült, különösen a nehézgépjárművek forgalmától, mert a kamionoknak kb. 50 %-a az országhatár felől érkezik, és így távol kerül a felperesi lakóháztól. A korábbi forgalmi állapothoz képest a rezgés-, a zaj-, és a légszennyezés tekintetében kedvezőbb helyzet alakult ki.

A II. rendű alperes hivatkozott arra, hogy egy adott műszaki megoldású, a befejezéshez közeledő, majdnem kész beruházást vett át a korábbi építetőtől és megrendelőtől, a változtatás jogának gyakorolhatósága nélkül. Utalt a II. rendű alperessel megkötött támogatási szerződésre, amelynek értelmében a megtérítési és helytállási kötelezettség a III. rendű alperest terheli. A zajterhelés tekintetében állította, hogy az a korábbi állapothoz képest kifejezetten csökkent.

A III. rendű alperes hivatkozott arra, hogy a vagyonkezelési tevékenység elsődlegesen egy gazdasági-gazdálkodási jellegű tevékenység, nem műszaki jellegű, így felelősség nem terhelheti.

A IV. rendű alperes kifejtette, hogy a Ptk. 172. §-ának d) pontja alapján a tulajdonában vannak az országos közutak. A Ptk. 175. §-a értelmében az egyes vagyontárgyait másra bízhatja és ebben az esetben ez a személy gyakorolja a tulajdonost megillető jogokat és teljesíti a kötelezettségeit. A Kkt. alapján az országos közutak építtetője a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt-t, aki a javára és a nevében jár el. A 8/2008. (III.18.) GKM rendelet szerint a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ a vagyonkezelő, aki működteti az országos közúthálózatot, a közút üzemeltetője, karbantartója pedig az I. rendű alperes. A képviselőt a közúttal kapcsolatos jogviszonyban nem a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. látja el figyelemmel arra, hogy az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. tv. 17. § (1) bekezdés e) pontja szerint az állami vagyonnal kapcsolatos polgári jogi jogviszonyokban csak jogszabály eltérő rendelkezése hiányában képviseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte őket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként külön felhívásra 900.000 Ft kereseti illetéket, valamint személyenként 15 napon belül az I. rendű alperesnek 182.000 Ft, a II. rendű alperesnek 150.000 Ft, a III. rendű alperesnek 202.000 Ft, a IV. rendű alperesnek pedig 127.000 Ft elsőfokú perköltséget. Tényként állapította meg, hogy a III. rendű alperes jogelődje, az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság (továbbiakban III. rendű alperes) 2005. augusztus 16-án kötött megrendelőként vállalkozási szerződést a 21. számú főutat tehermentesítő út megépítésére. 2005. szeptember 28-án a III. rendű alperes, a Nógrád Megyei Közútkezelő Közhasznú Társaság, (a II. rendű alperes jogelődje, a továbbiakban II. rendű alperes) és az I. rendű alperes megbízási szerződést kötöttek, melynek tárgya a kivitelezési és előkészítést biztosító tervezési, területbiztosítási feladatok lebonyolítása volt.

A 46/2007. (IV.4.) GKM rendelet szerint az országos közúthálózat fejlesztésével kapcsolatos állami megrendelői feladatokat a III. rendű alperes helyett a II. rendű alperes végzi. Ennek megfelelően 2007 augusztusában kettőjük között egy támogatási szerződés elnevezésű megállapodás jött létre, melyben szerződő félként a III. rendű alperes szerepel, mint a per tárgyát képező projekt kedvezményezettje 2007. július 31. napjáig azzal, hogy az ezt követő kedvezményezett a II. rendű alperes. Rögzítették, hogy a 2007. július 31-ig végzett kedvezményezetti tevékenységért, valamint az e tevékenységből eredően keletkező bármilyen igényérvényesítésért, követelésért, illetve következményért a III. rendű alperes a felelős, aki kötelezettséget vállalt a 2007. augusztus 1. napját megelőzően a kedvezményezettnek, valamint harmadik személynek szerződésen kívül okozott kár megtérítésére, illetőleg a kedvezményezett felé történő helytállásra.

Salgótarjánban a 21. számú főúttal párhuzamosan, a Salgótarján - Somoskőújfalu vasútvonal ÉK-i oldalán épült a várost elkerülő 21. számú főutat tehermentesítő 2112. számú út. A nyomvonala a meglévő 21. számú főúthoz (Füleki út), valamint a Sebaji bekötőúthoz körforgalmú csomópontban csatlakozik. Ezen csomópont a felperesek 1/2-1/2 arányban közös tulajdonát képező ingatlan előtt, attól ÉK-re került kialakításra. A csomópontnál lévő Salgótarján - Somoskőújfalu vasútvonalon

épült vasúti híd az ingatlantól mintegy 60 m-re épült. A körforgalom egyik pályája a telekhatártól 1,6 m távolságra halad el.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában a Ptk. 100. §-a alapján megállapította, hogy a felpereseknek azt kellett bizonyítaniuk, hogy a kialakított körforgalom szükségtelenül zavarja a jogaikat. A zavarás mértékének elbírálásánál az ingatlan zavartalan, a már meglévő környezeti adottságok védelmét is biztosító használatához fűződő érdeket, valamint a tehermentesítő út és a hozzá kapcsolódó körforgalom kiépítése tekintetében fennálló közérdeket kell figyelembe venni. A szükségtelen zavarás megállapítása a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint jogellenes magatartás megvalósítását jelenti. A felróhatóság alól az alpereseket terheli kimentési kötelezettség. Az adott esetben a felperesek az előzetes bizonyítási eljárásban Szegő János által készített szakvéleménnyel kívánták alátámasztani az ingatlan értékcsökkenését, mint szükségtelen zavarást. A szakértő azt állapította meg, hogy a körforgalom kialakítása révén a jelentős teherforgalom, a lejtviszonyok, az ingatlan helyzete miatt a baleseti kockázat és ezzel együtt a lakóház és a lakók veszélyhelyzete olyan jelentős mértékben megnőtt, amely kérdésessé teszi az ingatlan tartós lakófunkcióra való használhatóságát, és forgalomképessége minimális. Az ingatlan piaci forgalmi értékét 32.000.000 Ft-ban állapította meg azzal, hogy az értékcsökkenés a piaci forgalmi értékkel megegyezik. Az alperesek a szakvéleményt vitatták, a kirendelt Igazságügyi Szakértő és Kutató Intézet szakértője pedig akként nyilatkozott, hogy elsődlegesen a forgalomtechnikai és forgalombiztonsági kérdések tisztázása szükséges az ingatlanforgalmi szakértői vélemény elkészítéséhez. Szabó József közúti és városi forgalmi szakmérnök kirendelt szakértőként azt állapította meg, hogy olyan közlekedési veszélyhelyzet, mely az ingatlan lakófunkcióra való használhatóságát megkérdőjelezi, avagy arra alkalmatlanná teszi a körforgalom megépítése miatt nem következett be, a csomópont nem vált baleseti góccá, nem tekinthető balesetveszélyesnek. Kiemelte, hogy nem zárható ki a baleset bekövetkezése, még az sem, hogy ez éppen a felperesek ingatlanát veszélyezteti, de ennek elhanyagolhatóan kicsi a valószínűsége. Rögzítette ugyanakkor, hogy forgalomtechnikai szempontból nem tekinthető megoldottnak a felperesi ingatlan járművel történő kiszolgálása, mivel a kapubejáró az eredeti helyén maradt, amelynek megközelíthetősége kifejezetten problematikus, sőt balesetveszélyes, mivel a becsatlakozó ágban van kialakítva. Szegő János igazságügyi szakértő kompetenciája a forgalombiztonság megítélésére nem terjed ki, ennek ellenére csak erre alapította a veszélyhelyzet fennállását, a kapubejáróval kapcsolatosan pedig úgy nyilatkozott, hogy ez önmagában nem okoz értékcsökkenést (13. sorsz. jegyzőkönyv). Szabó József e körben javaslatot tett az értékcsökkenés megállapítására, azonban a véleményadás nem tartozott a szakterületéhez. A bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság így azt állapította meg, hogy a körforgalom baleseti veszélyhelyzetet nem teremtett, nem állapítható meg az a többlettényállás, amely a zavarás szükségtelenségét alátámasztaná. A Szabó-féle szakvélemény a Szegő-féle szakvéleménynek az értékcsökkenésre vonatkozó megállapításait kétségessé tette, a felperesek pedig a rájuk háruló bizonyítási teher és kifejezett tájékoztatás ellenére további bizonyítási indítványt nem tettek. Így nem sikerült bizonyítaniuk, hogy az alperesek

szükségtelen zavarásukkal, a körforgalom kialakításával jogellenes magatartást valósítottak meg, amelynek kapcsán az ingatlanra nézve veszélyhelyzet alakult ki, és ez 100 %-os értékcsökkenést idézett elő. Ennek alapján a keresetet elutasította és a Pp. 78. §-a alapján kötelezte a felpereseket az alperesek részére az előlegezett szakértői díj, a képviselői munkadíj - ami a IV. rendű alperes vonatkozásában áfával növelt - mint perköltség megfizetésére, valamint az illetékfeljegyzési jogukra tekintettel előzetesen le nem rótt kereseti illetéknek az állam javára való megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyet a korábbi I. rendű felperes jogutódként is változatlanul fenntartott. Ebben kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperesek kereset szerint történő marasztalását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését, amennyiben a bizonyítási eljárásnak nagy terjedelmű, vagy teljes megisméltése, illetőleg kiegészítése szükséges. Hivatkozott arra, hogy az előzetes bizonyítás keretei között Gazdag Istvánné dr. szakértőként 10 %-os értékcsökkenést, Szegő János 100 %-os értékcsökkenést állapított meg. Utóbbi szakértő a bíróság kérdésére jegyzőkönyvben nyilatkozott, hogy ha nem állna fenn a baleseti veszélyhelyzet, a csomópont kialakítása miatt legalább 25 % mértékű a forgalmi érték csökkenése. A perben kirendelt Szabó József a veszélyhelyzetet illetően a korábbi szakvéleménnyel nem értett egyet, de 15-20 %-os forgalmi értékcsökkenést maga is megállapított. Az értékcsökkenést tehát három szakértői vélemény is alátámasztotta. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendőek a kártérítési összeg megállapításához. Egyebekben pedig utalt arra, hogy hiába indítványozta Szabó József és Szegő János együttes meghallgatását. Részletesen hivatkozott az 1/2009. (VI.24.) számú PK véleményben foglaltakra, melyben a Kúria állást foglalt a tájékoztatási kötelezettség vonatkozásában. Utalt rá, hogy Szegő János szakértői kompetenciája az úttervezés, városi közlekedés, forgalomtechnika és forgalomszervezés szakág, az ezekből adódó hibák, és a hibák okozta baleseti helyzetek megítélése, tehát az adott kérdés a szakterületéhez tartozik. Hivatkozott arra is, hogy az ingatlan értéke a körforgalom, a bekötőút és a nehézkes megközelíthetőség megléte miatt mindenképpen csökken. Az elsőfokú ítélet figyelmen kívül hagyta a szakértő közlekedési megállapításait, amelyben részletesen kidolgozásra került a baleset valószínűsége és az adott csomópont különleges helyzete. Szabó József nem adott magyarázatot azon kijelentésére, hogy az ingatlan veszélyeztetése elhanyagolhatóan kicsi, annak ellenére, hogy a Szegő-féle szakvélemény szerinti baleseti arány statisztikai valószínűsége jelentős. Állította, hogy az ingatlan állapota a szakértői vizsgálatok óta folyamatosan romlik, ami abban nyilvánul meg, hogy a lakóházon és a garázson az építkezés miatt kialakult repedések mélyülnek és szaporodnak. A felperes személyes beadványában észrevételezte azt is, hogy Szabó József szakértő tévesen határozta meg a körforgalomban kihelyezett közlekedési tábla helyét, illetve a STOP tábla létét. Kifogásolta, hogy a helyszíni szemlét követően az I. rendű alperes képviselőjének a gépkocsiján távozott.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, lényegében annak helyes indokai alapján. Fenntartották az elsőfokú eljárásban előadott védekezésüket. Állították, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp. 3. §-ának (3) bekezdés alapján őt terhelő tájékoztatási kötelezettségnek, a felperesek azonban akként nyilatkoztak, hogy bizonyítási indítványuk nincsen. A rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztják alá, hogy jogellenes magatartásukkal okozati összefüggésben a felperesek a keresetben érvényesített összegű kárt szenvedték el.

Az elsőfokú ítéletnek jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt, azért azt az ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti azzal, hogy II. rendű felperes neve, a korábbi II. rendű felperes 2013. március 31-én elhunyt. A perbeli ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni illetőségét az I. rendű felperesként már perben álló gyermeke örökölte.

A fellebbezés megalapozatlan.

A felperes az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyzését is kérte, az ítéltábla elsődlegesen ezen indítvány megalapozottságát vizsgálta. A Pp. 252. §-ának (3) bekezdése alapján a másodfokú bíróság akkor helyezheti hatályon kívül az elsőfokú ítéletet, ha a bizonyítási eljárásnak nagy terjedelmű, vagy teljes megisméltése, illetőleg kiegészítése szükséges. A felperes az elsőfokú eljárásban a tárgyalás berekesztését megelőzően úgy nyilatkozott, hogy bizonyítási indítványa nincs, és bizonyításra irányuló indítványt a fellebbezésében sem terjesztett elő. A jelen perben a bíróság hivatalból nem folytathat le bizonyítást a Pp. 164. §-ának (2) bekezdése értelmében. Mindezek alapján az adott esetben fogalmilag kizárt volt bizonyítási eljárás folytatása, illetőleg további bizonyítás végett az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyzése. Az ítéltábla a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján sem látott lehetőséget a hatályon kívül helyzésre, mert a későbbiekben kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, ami az elsőfokú tárgyalás megisméltését, illetőleg kiegészítését szükségessé tette volna. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítéltábla egyetért, annak indokait nagyobb részben osztja.

A felperesek a keresetüket a Ptk. 100. §-ában és a 339. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra alapították. A Ptk. 100. §-a önmagában nem kárfelelősségi szabály, a szomszédjogi sérelemre alapított szükségtelen zavarástól való tartózkodás megsértésével keletkezett kárt a szerződésen kívül okozott károkra vonatkozó rendelkezések szerint a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján kell elbírálni. A szomszédjogi tényállásokban a szükségtelen zavarás megvalósulását, mint a kártérítési felelősség alapját képező jogellenes magatartást a felpereseknek kell bizonyítaniuk. Nekik kell igazolniuk, hogy a megvalósult építkezéssel szemben lehetőség lett volna kevésbé vagy alig zavaró megoldásra, az elkerülő út más

módon vagy más helyen történő megépítésére. Hasonlóképpen őket terheli annak bizonyítása, hogy az alperesek jogellenes magatartásával okozati összefüggésben káruk keletkezett. Az alperesek a kimentés körében bizonyíthatják, hogy az adott esetben objektíve lehetséges más megvalósítási mód az érdekkörükbe tartozó körülmények folytán érdeksérelemmel járt volna, ezért az érdekek egybevetése alapján a magatartásuk nem felróható, úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján helyesen indult ki abból, hogy a szükségtelen zavarás a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerinti jogellenes magatartás megvalósítását jelenti. Ebben a körben lényegében az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés megállapíthatóságát vizsgálta és így jutott arra a következtetésre, hogy a felpereseknek nem sikerült bizonyítani, hogy az alperesek szükségtelen zavarásukkal, azaz a körforgalom kialakításával jogellenes magatartást valósítottak meg. A fentiek szerint azonban a szükségtelen zavarás körében azt kell bizonyítani, hogy objektíve fennállt a lehetősége a kevésbé zavaró hatású építkezésnek. A kár, a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés a kártérítési felelősség megállapításának egy másik, szintén a felperesek által bizonyítandó konjunktív feltétele, amely nyilvánvalóan nem egyezik meg a jogellenes magatartással. A felpereseket terhelte azon tények megjelölése, amelyek fennállása a kár bekövetkezését - az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenést - megalapozza.

A Pp. 3. § (2) bekezdésének és a Pp. 121. § (1) bekezdés c), e) pontjának együttes értelmezéséből az következik, hogy a kérelemhez kötöttség magában foglalja a kereseti kérelemhez, vagyis a döntésre irányuló határozott kérelemhez, a fél által megjelölt érvényesíteni kívánt joghoz és az alapjául szolgáló tényekhez való kötöttséget. Az elsőfokú bíróság ennek alapján helyesen indult ki abból, hogy a felperesek a kártérítéshez való jogukat érvényesítették a perben, amelynek ténybeli alapjaként azt jelölték meg, hogy a körforgalom megépítésével közlekedési veszélyhelyzet alakult ki, ami az ingatlan lakófunkcióra való használhatóságát megkérdőjelezi. Kétségtelen, hogy a felperesek egyes nyilatkozataikban - a keresetlevélben, előkészítő irataikban, illetőleg az I. rendű felperes személyes előadása során - más okokból is sérelmezték az útépítést. Hivatkoztak egyebek mellett arra, hogy az ingatlanról való kihajtás nem megoldott, zavaró az arra haladó gépkocsik bevilágító fénye, vízelvezetési problémák alakultak ki, illetőleg repedések keletkeztek az ingatlanon, utaltak a növekvő zaj-, por- és légszennyezettségre. Azonban az elsőfokú bíróság határozott felhívásaira (45. és 51. sorszámú végzés), amelyek egyebek mellett arra irányultak, hogy jelöljék meg, hogy az ingatlan forgalmi értékének csökkenése mely elemekből tevődik össze, egyértelmű nyilatkozatokat tettek. Szegő János szakvéleményére utaltak, amely a lakóház és a lakók veszélyhelyzetére tekintettel tette kérdésessé az ingatlan lakófunkcióra történő használhatóságát, ezt meghaladóan pedig arra hivatkoztak, hogy a körforgalom megépítésével az ingatlan megközelíthetősége megszűnt (52. sorszámú előkészítő irat). Ezzel egybehangzóan foglaltak állást a 67. sorszámú előkészítő iratban és az értékcsökkenés megtérítését Szegő János szakértő szakvéleményében meghatározottak szerint kérték. Később állították, hogy Szegő

János logikus okfejtéssel alátámasztotta a veszélyhelyzetet és ennek következményeit, szakvéleménye aggálytalan és az ítélet alapjául elfogadható (84. sorszámú előkészítő irat). Szegő János kizárólag a közlekedési veszélyhelyzetre alapította az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenést. Írásbeli szakvéleményében úgy nyilatkozott, hogy a baleseti kockázat és ezzel együtt a lakóház és lakók veszélyhelyzete olyan jelentős mértékben nőtt, amely kérdésessé teszi az ingatlan tartós lakófunkcióra történő használhatóságát. Mivel a lakófunkció az alkalmatlanságig csökkent, 100 %-os az értékcsökkenés. Utalt arra, hogy a jelenleg nem is mérhető egyéb tényezők (hang, rezgés, levegő, por) kedvezőtlen hatása nem releváns. A szakvéleményét személyes meghallgatása során fenntartotta. Az értékcsökkenést kizárólagosan a baleseti veszély okaként határozta meg (13. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) azzal, hogy az ingatlanra személygépkocsival történő ki- és beállítás az értékcsökkenés mértékében nem játszik különösebb szerepet. Elmondta, hogy a zaj- és környezetvédelmi helyzet vonatkozásában nincs kompetenciája (13. sorszámú jegyzőkönyv 6-7. oldal). Utalt ugyan arra, hogy a csomópont építése miatt minimálisan 20-30 %-os értékcsökkenés egyébként is megállapítható lenne, de ehhez kapcsolódóan szükségesnek tartotta összehasonlító adatok felkutatását.

A fenti, a Szegő-féle szakvéleményre utaló felperesi nyilatkozatokból, illetőleg a hivatkozott szakvélemény tartalma alapján helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a kereset ténybeli alapja a közlekedési veszélyhelyzet kialakulása, ezért a perben kizárólag ennek a fennállását kellett, illetve lehetett vizsgálni. A másodfokú eljárásban sem nyílt lehetőség új tény értékelésére, mert ezt a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése kizárja. Tévesen állapította meg ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy Szegő János szakértői kompetenciája a forgalombiztonság megítélésére nem terjed ki. A szakértői adatbázisban 1998-tól kezdődően szerepel a szakterületei körében a közlekedési rendszer, hálózat és forgalom tervezése, valamint a városi közlekedés, forgalomtechnika és forgalomszervezés. Az ugyanezen a szakterületen működő kirendelt igazságügyi szakértő Szabó József szakvéleménye szerint azonban a közlekedési veszélyhelyzet nem áll fenn. A két szakvélemény tehát nyilvánvalóan ellentmondásban áll egymással, és ezen ellentmondás feloldására a perben nem került sor. A felperesek ugyan indítványt tettek a szakértők egyidejű meghallgatására (80. sorszámú előkészítő irat), a későbbiekben azonban a bizonyítási indítványukat nem tartották fenn. Az elsőfokú bíróság kifejezetten tájékoztatta őket, hogy a forgalombiztonsági szakértő véleményére tekintettel az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenést és a kapubejáró használata következtében beálló értékcsökkenést nekik kell bizonyítaniuk, mire úgy nyilatkoztak, hogy nincs bizonyítási indítványuk (90. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal).

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően és az 1/2009. (VI.24.) számú PK véleményben foglalt iránymutatással összhangban járt el, amikor a fenti, a bizonyítandó tényekre vonatkozó és konkrétan minősülő tájékoztatást adta. Nem terhelte a tájékoztatás kötelezettsége arra nézve, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendőek a kártérítési összeg

megállapításához. Hivatalból nem volt lehetősége arra sem, hogy Szegő János és Szabó József szakértői véleményét ütköztesse egymással. Ezt kizárólag akkor tehette volna meg, hogyha a felperesek az erre irányuló bizonyítási indítványukat fenntartják. Helyesen értékelte tehát a felperesek terhére, hogy a veszélyhelyzet kialakulása és a 100 %-os értékcsökkenés nem nyert bizonyítást. Hasonlóképpen nem bizonyított, hogy az ingatlan járművel történő kiszolgálása folytán következett be a kár, mert a felperesek által hivatkozott Szegő-féle szakvélemény ehhez kapcsolódóan értékcsökkenést nem állapított meg, Szabó József megállapítása pedig azért nem vehető figyelembe, mert az ingatlanforgalmi értébecslés nem tartozik a szakterületéhez. Mindezek alapján a keresetet nem alapozhatja meg önmagában az a körülmény, hogy a perben kirendelt szakértők valamennyien megállapítottak bizonyos értékcsökkenést. A kereseti kérelem és az annak alapjául szolgáló tényállás alapján ugyanis a felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy a körforgalom megépítésével kialakult veszélyhelyzet miatt az ingatlanának az értéke csökkent. Ezt azonban csak Szegő János állapította meg, ezért a Szegő János és a Szabó József-féle szakvélemény közötti ellentmondásra tekintettel ez kétséget kizáróan nem nyert bizonyítást. Nem hivatkozhat a felperes eredménnyel arra, hogy Szabó József elfogult volt a perben, mert a Pp. 178. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint elfogultsági kifogást nem terjesztett elő vele szemben az elsőfokú eljárásban. Gazdag Istvánné dr. az értékcsökkenést más tények alapján állapította meg, amelyek fennállása nem képezte a kereset tárgyát, Szabó József pedig ingatlanforgalmi szakértői kompetenciával nem rendelkezett. Mindezek alapján az ítéltábla álláspontja szerint a felperesek a perben az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenést, tehát a kár bekövetkeztét nem bizonyították, ezért az alperesek esetleges jogellenes magatartását, illetőleg az okozati összefüggés fennállását nem kellett vizsgálni.

A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A perköltség körében az 1990. évi XCIII. tv. 38. §-ának (2) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes(ek) összesen 900.000 Ft eljárási illeték fizetésére kötelezhető(k), ezért az elsőfokú ítéletet ebben a részében megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (5)-(6) bekezdése alapján, a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére tekintettel mérsékelt összegben megállapított jogtanácsosi, illetve ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget. A IV. rendű alperes vonatkozásában figyelemmel volt arra, hogy a tárgyaláson a jogi képviselő nem jelent meg, csak írásbeli ellenkérelmet terjesztett elő. A 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illeték megfizetésére.

Budapest, 2013. november 20.

. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Sándor Ottó s.k.
Judit s.k.
előadó bíró

Takácsné dr. Kükáló
bíró

A kiadmány hiteléül:
tisztviselő